

gasse); 14. febr. Rače, Sevnica, Ponkva, Brežice, Zavee, Wettmanstätt.

Dopisi.

Iz Maribora. (Proračun okrajnega zastopa — razpor pri učiteljstvu.) Proračun za l. 1879. je nov dokaz, da bodo okrajne doklade zmiraj večje postajale, dokler bodo liberalni nemškutarji v njem lepo sami komandirali in drug drugemu roke umivali. Kajti od leta do leta rastejo okrajne doklade, lani bilo je 9 % dosti, letos pa 10 % premalo. Kajti lani so na 222.004 fl. predpisane direktne dače vrgli okrajne doklade 19963 fl., kar je z doneski dežele za okrajne ceste vred itd. znašalo 25.557 fl. tako, da še je v okrajnej blagajnici ostati imelo 17 fl. Letos pa okrajni zastop, kder imajo veljavno besedo Seidl-Wretzl-Girstmajerjevci itd. tirja mnogo več, namreč 29.704 fl. 11 kr. ter hoče 10 % doklade naložiti na direktno dačo tako, da še bo 207 fl. zmanjkalo. Gospodje Seidl-Wretzl-Girstmajerjevci hočejo tedaj letos okrajne doklade in torej dače pomnožiti za celih 4147 fl. Ali ti možje ne vedó, da so uže dosedanjí davki presilni? Ali jim ne pride na pamet, da je skrajni čas varčno gospodariti, stroške krčiti, dače manjšati, bremena davkeplačilec polajšati! No, in če tega še ne vedó, tedaj pa sami kažejo, da za zastopnike ne sodijo; naj se ne štulijo in ne porivajo več tako hlastno v zadeve, katerim niso kos; naj se rajši poskrijejo in dajejo prostor možem, ki se bodo ubogih davkeplačilcev vendar uže enkrat usmili in gospodarili tako, kakor možnja kaže! Čestite bralce „Slov. Gosp.“ v mariborskem okraju pa prosimo, naj sledeče številke drobno pregledajo, z njim znanimi razmerami zvesto primerjajo in nam poročajo, če se jim kde kaj predrago ali celo nepotrebno zdi. Okrajni potroški so tako nastavljeni: plača okrajnemu pisarju 500 fl., plača okrajnemu cestnikarju (Strassenmeister) 360 fl., vozna ogledovalcu cest [kdo je ta?] 500 fl., plača za okrajno uradnico 432 fl. 13 kr. [Stanovanje precej drago pa hišni gospodar g. Geisteiger ne najde krajejerjev, da bi polomljene šipe dal nadomestiti z novimi], plača za nekov magazin 40 fl. za pisarijske potrebe 200 fl. [Ali tu z zlatom pišejo?], pet štipendij (120 fl. vsaka) za učence na vinorejske šoli 600 fl. štiri štipendije (150 fl. vsaka) za učiteljske pripravnike v Mariboru 600 fl. za razne (?) šolske stroške 100 fl. okrajnim siromakom [kdo so ti?] 200 fl. Jako drage so nam ceste namreč: sv. Juri 2567 fl., Langenthal 3701 sv. Lenart 4310 fl. potem Plač 476 fl. Svičina 351 fl. do železniške postaje Pesničke 43 fl., Jarenina 937 fl. sv. Jakob 730 fl. Wurmberg-Ciglence 1851 fl. Ptaj 413 fl. Fraunheim-Slivnica 624 fl. Ruše 1988 fl. Selnica-Ruše 102 fl., Gersdorf 105 fl., Jodlberg 888 fl. sv. Lovrenc 4003 fl. Velka 1416 fl. Melje-sv. Peter 942 fl. Konečno še pa zopet opomnimo, da iz objavljenega proračuna v „Marburg-Zeitung“

ni razvidno, zakaj in kako se je lani potrošilo 3000 fl. iz hranilnice izposojenih, tudi ni jasno, kam gre denar 1600 fl., ki ga na leto daje poslopje in vrt „stari Kreissamt“? Kajti med raznimi dohodki (Verschiedenes) je samo 100 fl. napovedanih? — Veliko hrupa naredil je v Mariboru razpor med g. dr. Elšnikom, ravnateljem na pripravišču, in med g. Habjaničem, ravnateljem mestne dekliške šole. Prvi je prišel v pisarnico slednjega in tirjal kot inšpektor predloženo dnevnik, česar drugi ni storil. Nastane prepir in naposled se je, kakor pripovedujejo, še s stoli udrihalo. Ropot je bil tolik, da so deklice in učiteljice iz šole pribežale gledat. Ko je mestni župan to izvedel, je takoj dr. Elšnika odstavil od inšpektorata. Ker je pa dr. Elšnik od ministerstva postavljen za inšpektorja, se bo dr. Reiser bržčas tu tako opekeli, kakor pri Slomšekovej svečanosti, ko je hotel pridganje v stolnej cerkvi prepovedati. To je menda sam čutil, ker je svoje djanje baje opravičeval (motiviral): „als Polizeibehörde, um einer nochmaligen Prügellei vorzubeugen“, t. j. zdelo se mu je potrebno dr. Elšnika odstaviti brez odloga, da bi opetni tepež zabil. G. Habjanič se pa zagovarja s tem, „ker učiteljica, hčerka Elšnikova, v šolo dohajati opušča, češ, da je bolena, a med tem pa na ledu drska!“ Vsa nevkretna reč je sedaj pred višjimi gosposkami.

Iz celjskega okraja. Ti nesrečni „Gospodar“ ti! Zakaj si povedal, da je baronovka teharskega beriča zapodila? Ko bi bil še povedal, zakaj ga je nagnala? Pa bodi ta novica sama zadosti. Kdo bi si bil mislil, da bi berič teharski tako priden dopisnik „Sl. Gospodarja“ postal?! Zadnji dopis o njem ga je tako razdražil, da so se mu mustači čisto oščetinili, župan bi bil skoraj ob pamet, ob-streljenemu lovcu so se pa začeli „šreteljni“ zeleneti. Teharski berič, njegov župan in vsi njegovi podložniki, so prebrisane glave ter hočejo dopisnika izvohati, da bi se nad njim maščevali. In res našli so ga, ali pravega ne. Sumničijo namreč tamošnjega g. nadučitelja. Lepo prosim, g. urednik, blagovolite naznaniti, da g. Gašpar Vrečar nij bil nikoli Vaš dopisnik o teharskih zmešnjavah beričevega županovanja. [Res, g. Vrečar nij bil naš dopisnik. Ured.] Zastopniki žl. Teharja se v srenjskeji hiši zberejo ter naprosijo kr. š. svet, naj bi ta pri okr. š. svetu prestavo g. učitelja poskrbel. Brez prič pa nobeden zatoženec obsojen in brez uzroka nobeden učitelj prestavljen biti ne more. Prva priča zoper učitelja tedaj tako izpove: „Mojemu sinu je bilo v šoli slabo, neka omotica ga je obšla, pa ne pred kratkim, ampak pred enim letom, — in g. učitelj ga je domu poslal!“ (Škoda, da nij kočije najel in ga dal domu peljati — pa v Teharjih nje menda nimajo). — Druga priča toži tako: „Učitelj je mojega paglavega „poba“ po prstih nakrhal; po postavi pa tepsti ne smeje — tedaj mora proč“. Tretji tožnik: „Učitelj je mojega sineka v šoli zaprl, to pa

vendar ni prav". Iskali še so drugih prič, celo stari, srenjski pisar je otroke izpraševal, je li g. učitelj v šoli res pretepaval. To pa še nij vse! Na to tožbo pride okrajni šolski nadzornik preiskavat. In koga je izpraševal o resničnosti tožbe? Šolarje! Eni so povedali, da je šiba v šoli pela, drugi, da ne; eni da je bil kateri kazni vreden, drugi, da ne. Odgovarjali so, kakor otroci. Kaj bo konec tej tožbi, se še ne vé; eno pa je že dognano: učiteljem v novejši dobi pšenica ne cveti; kdor bodi se uže v nje zaletava in jim dela neprijetnost! Po zdajnem odgojevanju le prepogosto zori sad malopridnosti in kljubovanja. — Vi slavni Lemberžani pa bodite potolaženi; dokler v Teharjih srenjski berič županuje, vas bodo Teharčani vgnali.

Iz Rogaca. (Lutrov. pogreb — premeščenje sodnije, — raznereči.) Dvoje dopisov je zadnje dni iz Slatine menda iz različnih peres došlo graškej „Tagespošti“, listu sovražnemu katoličanom in Slavjanom! Prvi dopis govori o nekem lutrovskem pogrebu, drugi o prošnji Slatinčanov za rogačko sodnijo. Slatinčanom na čast se sme reči, da je dopisnik le svoje osebno mnenje izustil, katerega mu drugi ne podpišejo. Kajti popolnem krivo je, da bi ondi ljudje hrepneli po lutrovske verji, kakor bi dopisnik rad dal svetu verjeti. Celó smešno pa je, ako se v svet trobi, da še ondi, kar svet stoji, ni bilo tako sijajnega pogreba, kakor takrat, ko je lutrovski pastor svojega mrtveca pokopal in mu na grobu pridgal tako, da je vse v solzah plavalo. Naših ljudij je le nekoliko nenavadne prikazni zijat priletelo in če sta 2 luterana potoke solz prelila, ganjena od pastorjevega govora, bodi njima! Ali druga je, kako to, da si luteranski pastor upa na katoliškem in tedaj blagoslovljenem pokopališču pridgati?

Druga reč pa zadeva premeščenje rogačke sodnije na Slatino, za kar se Slatinčani potegujejo in kar je občno nevoljo Rogacčanov pozročilo. Slatinčani so v občinski seji sklenoli za premeščenje prositi. Predstojnik g. Ažgan se posebno za to zanima. Reč bi imela kako važnost, ako bi celi okrajni zastop premeščenje tirjal in dalje, ako bi deželni odbor, oskrbnik Slatinskih toplic, se za sodnijo potegoval, kar pa se ni zgodilo. Uzrok zavolj stanovanja je prazen. Sicer pa je prizadevanje Slatinčanov starodavno: uže pred 10. leti so rogački tržani, bürgermeister Badl in drugi, prejšnjega c. k. namestnika v Gradcu prosili, naj se ne jemlje ozir na prošnjo Slatinčanov, na kar je c. k. namestnik Rogacčanom rekel: „Idite, gospoda, mirno domov. Uradnije je treba od toplic odpravljati pa ne tje porivati“. Menda bo tako tudi zdaj obveljalo. — Pri nas se kmeti močno pečajo s podpisovanjem in oddajanjem menjic (Wechsel), sebi in svojemu gospodarstvu na največjo škodo. Kajti podpisujejo neizmerno lehkomišljeno, dajejo grozno velikih procentov, da le nekaj denarja na roko dobijo. Ali ko obrok menjici do-

teče, so zgubljeni. Prisiljeni so dovoliti še večjih procentov za podaljšanje menjice, ali pa pridejo na boben. Mnogo škodijo kmetom tudi zakotni pisarji, pisma so za nič, denar za štempel in pisarijo pa kmetu iz žepa potegnjen. Čudno je tudi to, da se pri nas med kmetskimi ljudmi potepuje mnogo nemških novin [Katerih? Ured.], kojih vendar dobro ne razumevajo, čeravno jim je ena ali druga nemška besedica znana! Veliko boljše bi storili, ako bi si naročili „Slov. Gosp.“, ki je med vsemi slovenskimi novinami najcenejši list!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto 8. febr. bode sedanje ministerstvo odstopilo in imena novih ministrov proglašena; državni zbor neče dalje zborovati in sklepati proračun za l. 1879 brez pravih ministrov. V tej hitrici bode pre grof Taaffe sestavil začasno ministerstvo, ki bo vodilo nove volitve za državni zbor in pot nadelalo pravemu ministerstvu pod grofom Hohenwartom. Tako poročajo dunajski listi; res pa je, da so se cesar dolgo pogovarjali s Taaffejem in Hohenwartom, ta pa s grofom Andrassyjem, ki je rekel: „meni je treba novih ministrov, novih poslancev, da bo Avstrija spomladi mogla dalje prodirati v Turško“. Vsled takih pogovorov drgeče vse strahu po nemško-liberalnem taborju in uže debele solze točijo, zakaj so se zavolj Bosne in Hercegovine tako neumno in brezuspešno zaletavali v Andrassyja. Nekatere ustavoverne novine kar poklekavajo pred njim in prosijo, naj jim še le enkrat pri volitvah z uradniki k zmagi pomaga! Ali ni to nesramno beraštvo? Če liberalci mislijo, da imajo oni prav, zakaj pa tedaj vzdihujejo po briglah vladine podpore pri volitvah? Ne, nimajo prav, liberalni nauki so krivi in ljudstvo naj pri volitvah otrese vso liberalno jerobstvo! — Celovska zbornica kupčijska prosi, naj bi se Dalmacija, Bosna in Hercegovina sprejela v colniško zvezo cele Avstrije, da bi ne bilo treba plačevati posebne colne za blago, ki odhaja od nas v Bosno in prihaja od ondot k nam. Na Kranjskem hočejo srenjske pašnike razdeliti, kakik 300.000 oralov zemljišča. — Italijanski rovarji v Trstu pošiljajo gospam grozivnih pisem, v katerih jim žugajo z dinamičnimi bombami, če bi hodile v nemški „teater“ ali „kasino“. Glas se je raznesel, da bodo cesar meseca aprila slovesno sklenoli zborovanje državnega zbora ogerskega, ki bo tedaj moral mirovati do jeseni, med tem pa utegnejo naši vojaki mahnoti proti Solunu. Ogarska zlata renta je grozno propala, bati se je pograbljenja cerkvenega premoženja in še — kride! — Zagrebu nov župan je izbran Mrazovič.

Nova Avstrija. Kristijani so nezadovoljni, ker ne dobijo zemlje v svojo last, ampak morajo, kakor prej, mohamedancem „tretjino“ dajati. Sploh močna roka Filipovičeva se uže pogreša. Od papeža je